

Sygn. akt III Ca 2024/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek (spr.)

Sędzia SO Lucyna Morys - Magiera

Sędzia SR (del.) Ewa Buczek - Fidyka

Protokolant Dominika Tarasiewicz

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa E. W. i W. W.

przeciwko M. W.

o alimenty

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 29 września 2015 r., sygn. akt IV RC 304/14

- 1. oddala apelację;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki E. W. kwotę 300 zł (trzysta złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym;**
- 3. zasądza od pozwanego na rzecz powódki W. W. kwotę 300 zł (trzysta złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

SSR (del.) Ewa Buczek - Fidyka SSO Leszek Dąbek SSO Lucyna Morys – Magiera

Sygn. akt III Ca 2024/15

UZASADNIENIE

Powódki W. W. i E. W. żądały zasądzenia na ich rzecz od pozwanego M. W. alimentów poczynszy od dnia 1 02 2014r.

w kwotach po 800 zł miesięcznie na rzecz E. W. oraz po 1 000 zł na rzecz W. W., płatnych do dnia 10-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat.

Uzasadniając żądanie twierdziły, że są córkami pozwanego. Pozwany osiąga dochód w wysokości około 3 000 zł, a na ich utrzymanie przekazuje kwotę 500 zł miesięcznie. Matka powódek zarabia około 1 250 zł i nie jest w stanie ponieść wszystkich kosztów utrzymania dwójki dzieci.

Pozwany M. W. wnosił o oddalenie powództwa ponad kwotę 300 zł miesięcznie oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu podniósł, że czynnie uczestniczy w życiu małoletnich córek. Ponosi koszty związane w wyjeździe do zoo, kina czy też ich wyjazdem na wycieczkę.

W trakcie pobytu córek w jego miejscu zamieszkania pokrywa ich koszty wyżywienia, kupuje odzież, także płaci składki na komitet rodzicielski.

Sąd Rejonowy w Gliwicach w wyroku z dnia 29 09 2015r. zasądził od pozwanego na rzecz powódek W. i E. W. alimenty w kwocie po 200 zł na każdą z nich, łącznie na obie po 400 zł miesięcznie, poczynając od 20 05 2014r. do 31 08 2015r., a od 1 09 2015r. alimenty w kwocie po 600 zł na każdą z małoletnich, łącznie 1 200 zł miesięcznie na obie małoletnie powódki, płatne do 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki, do rąk matki małoletnich powódek S. W., oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz orzekł o kosztach procesu i nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w części zasądzającym alimenty.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach orzeczenia przywołał regulację art. 133

§ 1 i art. 135 § 1 k.r.o. Stwierdził, że powódki pozostają pod opieką matki, która realizuje swój obowiązek alimentacyjny głównie poprzez osobiste starania

w wychowaniu i utrzymaniu córek. Przy uwzględnieniu sytuacji materialnej i stopy życiowej obojga rodziców uznał, iż zgłaszane roszczenie było zbyt wygórowane. Uwzględniając wysokość kosztów utrzymania w jakich partycypował pozwany,

a mianowicie dobrowolnie przekazywał matce powódek 600 zł, nadto pokrywał koszty ich wyżywienia, zakupu ubrania i obuwia w trakcie pobytu dzieci w jego miejscu zamieszkania, uznał za zasadne przyznanie małoletnim w okresie od 20 05 2014r.

do 31 08 2015r. alimentów w kwocie po 200 zł. Począwszy od września 2015r. stwierdził zasadność przyznania alimentów w kwotach po 600 zł. Uwzględnił przy tym fakt, iż dochód pozwanego jest znacząco wyższy niż matki powódek, nadto powódka sprawując bezpośrednią opiekę na nimi przyczynia się do ich utrzymania i wychowania. Powództwo w pozostałym zakresie uznał za zbyt wygórowane. O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 333 § 1 k.p.c., a o kosztach postępowania na mocy art. 100 k.p.c. stosunkowo je rozdzielając i znosząc wzajemnie koszty zastępstwa procesowego.

Orzeczenie zaskarżył pozwany M. W. w części zasądzającej powództwo na rzecz powódek E. i W. W. ponad kwotę 100 zł alimentów, w łącznej wysokości ponad 200 zł miesięcznie od 20 05 2014r.

do 31 08 2015r. oraz ponad kwotę 400 zł miesięcznie od 1 09 2015r., także w części nadającej wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności i orzekającej o kosztach procesu.

Wnosił o zmianę wyroku przez zasądzenie od niego na rzecz powódek W. i E. W. kwotę alimentów po 100 zł miesięcznie od 20 05 2014r. do 31 08 2015r., łącznie po 200 zł oraz kwotę alimentów po 400 zł miesięcznie od miesiąca 1 09 2015r., łącznie po 800 zł, oddalenie powództwa w pozostałym zakresie oraz rozstrzygnięcie

o kosztach postępowania odwoławczego, ewentualnie uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Ponadto wniósł o uzupełnienie materiału dowodowego poprzez ustalenie wysokości osiągalnych dochodów pozwanego oraz matki małoletnich powódek.

Zarzucił sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, która polegała na: pominięciu faktu, że pozwany jako rodzic małoletnich powódek jest uprawniony i zobowiązany do współuczestniczenia

w procesie wychowania i rozwoju małoletnich co też czyni poprzez samodzielne partycypowanie w usprawiedliwionych kosztach utrzymania dziewczynek, zainteresowanie życiem szkolnym oraz pozaszkolnym swych dzieci, opieką na dziećmi, dbanie o ich rozwój duchowy oraz emocjonalny.

Ponadto zarzucił, że przy ferowaniu wyroku naruszono prawo procesowe, regulacje:

- art. 233 § 1 k.p.c., które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia poprzez brak wszechstronnego rozważenia i oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, brak wszechstronnego rozważenia okoliczności rozpoznawanej sprawy, które w każdym wypadku winny być rozpoznawane indywidualnie, co skutkowało pominięciem przez Sąd I instancji okoliczności świadczących o fakcie, iż małoletnie przebywają u pozwanego w zasadzie taką samą ilość czasu, jak u matki małoletnich powódek, opieka nad małoletnimi powódkami sprawowana jest przez oboje rodziców, pozwany jest ojcem małoletnich powódek uprawnionym do partycypowania w kosztach utrzymania powódek, także tych usprawiedliwionych poprzez samodzielną ich realizację;
- art. 233 k.p.c. poprzez niezgodne z zasadami logiki przyjęcie, że pozwany zważywszy na wysokość osiągniętych dochodów winien łożyć łącznie kwotę 1 200 zł na rzecz małoletnich powódek, bez jednoczesnego określenia przez sąd merita wysokości alimentów, które zaspokajałyby usprawiedliwione potrzeby małoletnich powódek i braku określenia w jakim stopniu realizować ma ten obowiązek matka małoletnich powódek;
- art. 316 k.p.c. poprzez wydanie wyroku na podstawie dochodów powódki oraz pozwanego przedstawiony kilka miesięcy przed wydaniem rozstrzygnięcia w sprawie;
- art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku oraz sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, które miały wpływ na treść orzeczenia, polegające na przyjęciu ze pozwany nie czyni starań o osobiste wychowanie małoletnich powódek.

W uzasadnieniu apelacji między innymi podnosił, że Sąd rozstrzygając o wysokości alimentów uwzględnił wynagrodzenie pozwanego na podstawie zestawienia za okres sześciu miesięcy, gdzie jego zarobki z tego okresu są wyższe, powinien był zatem celem ustalenia realnych dochodów pozwanego uwzględnić wykaz dwunastomiesięczny. Podniósł także, iż Sąd w żaden sposób nie odnosi się do opieki sprawowanej przez pozwanego, który w równym stopniu z matka przyczynia się o rozwój fizyczny, duchowy dziewczynki, nie wskazał także na jakiej podstawie poczynił ustalenia, że to matka w głównej mierze czyni osobiste starania o wychowanie córek. Zróżnicowane dochody rodziców nie są jedyną przesądającą i najbardziej istotną kwestią w ustaleniu wysokości alimentów.

W odpowiedzi na apelację **powódki W. W. i E. W.** wniosły o jej oddalenie jako bezzasadnej i zasądzenie od pozwanego na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podnosiły, iż w chwili orzekania małoletnie powódki zamieszkują na stałe u matki, natomiast ojca jedynie odwiedzają i to matka w większym stopniu realizuje swój obowiązek alimentacyjny poprzez osobiste starania. Zarzuty pozwanego są bezpodstawne, a Sąd I instancji w sposób prawidłowy dokonał ustalenia usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powódek i właściwie ocenił możliwości zarobkowe pozwanego.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował roszczenia powodów przyjmując za podstawę prawną swego rozstrzygnięcia regulacje prawne zawarte

w art. 133 § 1 i 135 § 1 i 2 k.r.o.

Ustalenia faktyczne składające się na podstawę faktyczną w przeważającej części nie były kwestionowane w apelacji pozwanego (w części odnoszącej się do podstawy faktycznej orzeczenia apelacja kwestionuje głównie ustalenie dotyczące dochodów pozwanego i powódki, a właściwie nie ustalenia ich w aktualnej wysokości oraz braku poczynienia ustaleń w zakresie wysokości usprawiedliwionych potrzeb powódek).

W niekwestionowanej części dotyczą one faktów bezspornych pomiędzy stronami, bądź też mają swoją podstawę w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, który w tym zakresie jest logiczny i wzajemnie spójny, zaś informacje zawarte w poszczególnych źródłach dowodowych nawzajem się uzupełniają i potwierdzają i jako takie są w pełni wiarygodne.

Wbrew zarzutowi apelacji uzasadnienie ferowanego wyroku spełnia wymagania określone regulacją art. 328 § 2 k.p.c. Nie zachodzi także sprzeczność pomiędzy poczynionymi ustaleniami a treścią zebranego w sprawie materiału, gdyż w apelacji w istocie kwestionuje się zakres partycypowania pozwanego w kosztach utrzymania powódek (niewskazanie ich globalnej wysokości) a nie ich niezgodność z informacjami zawartymi w konkretnych źródłach dowodowych.

Tym samym zarzut ten jest chybiony i nie ma wpływu na powyższą ocenę.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, przede wszystkim z zeznań matki powódek wynika, iż łączne koszty utrzymania córek wynoszą 1 800 zł, w tym 1 000 zł na rzecz starszej córki W. oraz na rzecz młodszej córki E.

800 zł. Sąd uznał, iż wskazane kwoty nie są wygórowane i w całości adekwatne do usprawiedliwionych potrzeb małoletnich córek.

Sąd Odwoławczy na podstawie dowodu z dokumentu - zestawienia zarobków pozwanego ustalił, że pozwany w okresie od września 2014 r. do września 2015r. otrzymywał średnie miesięczne wynagrodzenie netto 5 024 zł.

Z tych też względów Sąd odwoławczy - z powyższą modyfikacją - przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna ustalonego stanu faktycznego jest w zasadzie prawidłowa.

Ma ona oparcie w prawidłowo zastosowanych przepisach prawa wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i Sąd odwoławczy ocenę prawną Sądu pierwszej instancji w całości podziela i przyjmuje za własną (orzecz. SN z dn. 26 04 1935r. III C 473/34, ZB. Urz. 1935r. nr 12, poz. 496).

Pozwany jest ojcem powódek, które z powodu swego wieku nie są w stanie samodzielnie się utrzymywać i z mocy art. 133 § 1 k.r.o. ciąży na nim obowiązek ich alimentacji.

Małoletnie liczą 9 i 10 lat. Rodzice czynnie uczestniczą w wychowaniu powódek. Córki spędzają dużo czasu z ojcem, jednak z matką mieszkają i to ona przede wszystkim zaspokaja potrzeby fizyczne i psychiczne dzieci, dbając o ich rozwój, obowiązkowość i sumienność, przez co należy uznać, iż to ona sprawuje bezpośrednią pieczę nad małoletnimi i w ten sposób w znacznej części wypełnia swój obowiązek alimentacyjny.

Dlatego na pozwanym ciąży obowiązek zapewnienia powódkom pozostałych materialnych środków utrzymania.

Zakres jego obowiązku wyznacza regulacja prawna zawarta w art. 135 § 1 k.r.o. stosownie do której jest on zobowiązany łożyć środki utrzymania odpowiadające usprawiedliwionym potrzebom powódek i swoim możliwością zarobkowym.

Niezbędne koszty utrzymania małoletnich zamykają się w łącznej kwocie 1 800 zł i są one adekwatne do aktualnych usprawiedliwionych ich potrzeb.

Pozwany ma stałe zatrudnienie i osiągał średnie miesięczne dochody w wysokości 3 500 zł (wcześniej 5 024 zł netto miesięcznie),

Jego miesięczne koszty utrzymania wynoszą 1 035 zł (opłata za energię elektryczną – 87,50 zł, wywóz śmieci – 40 zł, za zużycie wody – 40 zł, koszt ogrzewania – 48 zł, koszt opłat telefonicznych i za Internet – 270 zł, koszt benzyny – 350 zł oraz koszt wyżywienia 200 zł).

Po odliczeniu tych kosztów od wynagrodzenia, pozwany dysponuje kwotą przynajmniej 2 500 zł, z której jest on w stanie łożyć na rzecz powódek alimenty w kwotach po 600 zł miesięcznie (po ich uiszczeniu będzie on dysponował kwotą nie mniejszą niż 1 300 zł, z której jest on w stanie w pełni zaspokoić pozostałe koszty utrzymania).

Znalazło to prawidłowe odzwierciedlenie w zaskarżonym wyroku i apelacja jest bezzasadna w rozumieniu art. 385 k.p.c., co z mocy tej regulacji prowadziło do jej oddalenia.

Reasumując zaskarżony wyrok jest prawidłowy i dlatego apelacje pozwanego jako bezzasadną oddalono w oparciu o regulację art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosując regulację art. 98 § 1 k.p.c. i § 13 ust. 1 pkt 1 i § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 09 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1348, z późniejszymi zmianami) oraz art. 109 § 2 k.p.c. , biorąc pod uwagę, iż pozwany uległ w całości w postępowaniu odwoławczym i powinien zwrócić każdej powódce poniesione przez nie w tym postępowaniu koszty zastępstwa przez fachowego pełnomocnika, które z uwzględnieniem jego nakładu pracy w postępowaniu odwoławczym zostały ustalone w wysokości po 300zł (po stronie powodowej zachodzi współuczestnictwo formalne

i zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 8 10 2015r. pomimo tego, iż powódki reprezentowała ten sam adwokat należy się zwrot kosztów procesu obejmujących jego wynagrodzenie ustalone odrębnie w stosunku do każdego współuczestnika a Sąd powinien jednak obniżyć to wynagrodzenie, jeżeli przemawia za tym nakład pracy pełnomocnika, podjęte przez niego czynności oraz charakter sprawy - art. 109 § 2 k.p.c. LEX nr 1801480, www.sn.pl, Biul.SN 2015/10/6-7).

Wniosek powódek o zasądzenie na ich rzecz od pozwanego zwrotu kosztów procesu został zawarty w ich piśmie procesowym z dnia 18 03 2016r. (k- 249 akt), które zgodnie z dołączonym do niego dowodem nadania zostało przesłane pełnomocnikowi pozwanego w dniu 21 03 2016r. a następnie zostało ujawnione na rozprawie w dniu 24 03 2016r. do którego pełnomocnik pozwanego się wówczas ustosunkował i nie podnosił, że pisma tego nie otrzymał oraz co należy podkreślić nie zostało ono formalnie zwrócone i co za tym idzie jest w pełni skuteczne (Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 02 2012r. w sprawie III CZP 1/12 odpowiadając na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Gliwicach wyraził jednoznaczny pogląd,

że „ Wniosek o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego zgłoszony w odpowiedzi na apelację wniesioną po upływie terminu określonego w art. 372 k.p.c. jest skuteczny - OSNC 2012/10/114, LEX nr 1109364, Prok.i Pr.-wkl. 2012/11/34, www.sn.pl, Biul.SN 2012/2/8, M.Prawn. 2012/15/816-81, a następnie pogląd ten podtrzymał w późniejszych orzeczeniach, np. postanowienia z dnia 7 03 2014r. IV CZ 4/14 i z dnia 27 03 2013r. V CZ 97/12).

.